

Қазақстанның Ұлттық Банкі нарықпен коммуникацияларды нығайтуда

Қаржы реттеушісінің ақша-кредит саясатының және жаңа ақпараттық саясатының ерекшеліктері туралы ҚР Ұлттық Банкі Төрағасының орынбасары Ғалымжан Пірматов баяндады.

Атап айтқанда, ол қазіргі кезде Қазақстанда енгізілген инфляциялық таргеттеу режимінің артықшылықтарын, атап айтқанда, ақша-кредит саясатының инфляцияның белгілі деңгейіне жету және оны ұстап тұру бойынша мақсаттарының айқындылығы мен басымдықтарын белгілеп берді. Ғ. Пірматовтың айтуынша, бұл өз кезегінде қоғамда тиісті күтулерді қалыптастыруға ықпал етеді.

«Инфляцияның таргеттелетін деңгейі алдын ала белгіленеді, осыған байланысты орталық банктің барлық ақпараты мен жоспарлары алдын ала қолжетімді болады, бұл кәсіпорындар мен жеке тұлғаларға өз жоспарларын құруға мүмкіндік береді», - деп түсіндірді ҚР Ұлттық Банк басшысының орынбасары.

Ол орталық банкке деген сенімнің белгіленген басымдықтарға сәйкес оның іс-қимылдарының жүйелілігіне тікелей байланысты болатынын қоса айтты. «Осы тұрғыдан оңтайлы саясаттың басты элементі – нарықпен коммуникация жасау ерекше рөл атқарады», - деп атап өтті Ғ.Пірматов.

Осылайша, Ұлттық Банк кең ауқымды ақпараттық-түсіндірме жұмысын жүргізіп отыр, оның шеңберінде ҚР ҰБ мамандарының БАҚ-та сұхбаты, сарапшылармен, елдің халқымен кездесулер және т.б. ұйымдастырылады.

Жалпы алғанда, Ғ.Пірматовтың айтуынша, әлемде ақша-кредит саясатының үш түрі жалпыға танымал болып табылады, олар: бірінші – валюта бағамын белгілеу, екінші - монетарлық таргеттеу және соңғысы - инфляциялық таргеттеу.

Қазақстанда осыған дейін 2015 жылғы 20 тамызға дейін іс жүзінде айырбастау бағамын белгілеу саясаты қолданылып келгендігін еске саламыз. Қазіргі кезде Ұлттық Банктің ақша-кредит саясаты инфляциялық таргеттеу қағидаттарына негізделеді.

Бұл режим көптеген елдерде өте танымал. Ресми түрде инфляциялық таргеттеу Австралияда, Ұлыбританияда, Канадада, Оңтүстік Кореяда, Жаңа Зеландияда, Польшада, Чехияда және басқа мемлекеттерде қолданылады.

Инфляциялық таргеттеу қағидаттары транспаренттілікке құрылған – Ұлттық Банк

Қазақстанда 2015 жылғы тамыздан бастап инфляциялық таргеттеу режимі енгізілді, ол белгілі бір талаптардың болуын қажет етеді. Бұл орталық банктің шешімдер қабылдаудағы тәуелсіздігі, тиімді жұмыс істейтін трансмиссиялық тетіктің пайыздық арнасы және жеткілікті түрде икемді немесе еркін өзгермелі айырбастау бағамы, сондай-ақ дамыған қаржы нарықтары. Бұл туралы ҚР Ұлттық Банкі Төрағасының орынбасары Ғалымжан Пірматов мәлімдеді.

Ол Ұлттық Банк жүргізетін инфляциялық таргеттеудің ақша-кредит саясаты шеңберінде қаржы реттеушісі іс-қимылының транспаренттілігін арттыру бойынша жұмыс жүргізіп отырғандығын атап өтті. «Мәселен, біздің ресми сайтта күн сайын екінші деңгейдегі банктердің ҚР ҰБ-нің корреспонденттік шоттарындағы ұлттық валютадағы ақша қаражаты туралы ақпарат және Ұлттық Банк операцияларының ашық позициялары бойынша деректер, ай сайынғы негізде - валюта нарығындағы интервенциялар көлемі жарияланады», - деп мысал келтірді Ғ. Пірматов. Бұдан басқа, оның айтуынша, Ұлттық Банк 2016 жылы базалық мөлшерлеме бойынша шешімдер қабылдау кестесін жариялады. «Базалық мөлшерлеме бойынша әрбір шешімді ҚР ҰБ Төрағасы бұқаралық ақпарат құралдары үшін түсіндіреді. Біз қаржы нарығындағы ахуал бойынша сараптамалық қоғамдастықпен шешімдерімізді талқылау және пікір алмасу мақсатында базалық мөлшерлеме бойынша қабылданған әр шешімнен кейін ҚР ҰБ басшыларының сараптамалық қоғамдастықтың өкілдерімен кездесу өткізу практикасын бастадық», - деп хабарлады Ғ.Пірматов.

Сарапшылармен кездесу жақын арада Алматыда өткенін еске саламыз. Тараптар ҚР ҰБ қызметінің түрлі мәселелерін және Қазақстанның қаржы нарығындағы ағымдағы жағдайды талқылады. Ұлттық Банк осындай іс-шаралар арқасында ҚР ҰБ-тың белсенді коммуникациялар жүйесін қалыптастыру жөніндегі жаңа ақпараттық саясаты шегінде Қазақстанның сараптамалық қоғамдастығымен тиімді диалогты жүргізуде. Бұл кездесу жөніндегі ақпарат ҚР ҰБ-тың ресми порталында орналастырылған.

Базалық мөлшерлемені өзгерту жөніндегі шешім инфляцияның қарқынын баяулатудың күтулеріне қарай қабылданды – Ұлттық Банк

Инфляциялық таргеттеу талаптарында орталық банктің базалық мөлшерлемесі негізгі құрал болып табылады. Орталық банк оны ұлғайта немесе төмендете отырып, барлық қисық кірістілік кезеңіндегі пайыздық мөлшерлемелерге ықпал ете алады, ол өз кезегінде, коммерциялық банктердің депозиттерді тарту мөлшерлемелеріне және кредиттеуді жүзеге асыруына әсер етеді. Бұл туралы ҚР Ұлттық Банкі Төрағасының орынбасары Ғалымжан Пірматов баяндап берді.

«Ақша-кредит саясаты бойынша базалық мөлшерлемені ҚР Ұлттық Банкі белгілейді және ол ішкі және сыртқы экономикалық оқиғаларға байланысты қайта каралады», - деді ол.

Ұлттық Банк басшысының орынбасары ағымдағы жылғы 5 мамырда хабарланған базалық мөлшерлеменің 15%-ға дейін өзгергені туралы шешімнің неге негізделгенін түсіндірді.

«Аталған шешім инфляция қарқындарының баяулауын күтуге байланысты қабылданды. Өтімділікті басқару мақсатында Ұлттық Банк ашық нарық пен тұрақты қолжетімділік операцияларын жүзеге асырады. Өтімділікті ұсыну жөніндегі тұрақты қолжетімділік операциялары валюталық своп және кері репо мәмілелері арқылы, ал өтімділікті алу тікелей репо және депозиттер мәмілелері арқылы жүзеге асырылады. Өтімділікті ұсыну бойынша ашық нарық операциялары бағалы қағаздарды кері сата отырып сатып алу бойынша аукциондар арқылы, ал өтімділікті алу бойынша ашық нарық операциялары ҚР ҰБ ноттарының аукциондары арқылы жүзеге асырылады» деп хабарлады Ғ. Пірматов.

Ұлттық Банктің өкілі инфляциялық таргеттеуге қатысты пайыздық мөлшерлеме арнасы жұмыс істеуінің маңызды рөлін атап өтті. Ол одан әрі инвестициялық-тұтынушылық белсенділікке және түпкі мақсатында инфляциялық процеске ауыстыра отырып, орталық банктің пайыздық саясатының нарықтық мөлшерлемеге ықпалын білдіреді. «Қазақстанда тарихи тұрғыдан алғанда ақша-кредит саясатының трансмиссиялық тетігінің пайыздық арнасының экономикалық белсенділікке ықпалы әлсіз, бұл қаржы нарығының жеткіліксіз дамуына байланысты», - деп түсіндірді Ғ.Пірматов.

Қазақстан банктері БЖЗҚ қаражатынан шамамен 62 млрд. теңгеге қаржыландырылды

Айналым капиталында шағын және орта бизнесті кредиттеу және қарыздарды қайта қаржыландыру үшін банктерді негізделген қаржыландыруға 200 млрд. теңге жұмсау

жоспарланып отыр. Қазіргі таңда 12 банк 62,2 млрд. теңге жалпы сомаға қаржыландырылды. Бұл жөнінде ҚР Ұлттық Банкі Төрағасының орынбасары Ғ. Пірматов хабарлады.

«Ұлттық Банк банктерді кредиттеу әлеуетін ескеретін лимиттерді айқындау бойынша транспарентті және түсінікті тетіктері, сондай-ақ активтер мен міндеттемелердің құрылымын әзірлеп бекітті», - деп баса айтты. Алайда, оның айтуынша, банктерге бөлінген қаражатты игеру және нысаналы пайдалану мониторингін осы салада біршама тәжірибесі бар «Даму» ҚДҚ» АҚ жүзеге асырады.

Ғ. Пірматов атап өткендей, Мемлекет басшысының 2016 жылғы 10 ақпанда Қазақстан Республикасы Үкіметінің кеңейтілген отырысында берген тапсырмалары шеңберінде, БЖЗҚ-ның зейнетақы активтері 2016 жылы бірқатар бағыттар бойынша инвестицияланатын болады, оның ішінде 600 млрд. теңгені екінші деңгейдегі банктерді және квазимемлекеттік сектор субъектілерін негізделген қаржыландыру арқылы шағын және орта бизнесті қолдауға және экономиканың аса маңызды секторларын ынталандыруға жұмсау жоспарланып отыр.

БЖЗҚ-ның зейнетақы активтерін инвестициялау эмитенттердің кредиттік рейтингін және басқа экономикалық факторларды ескере отырып, нарықтық мөлшерлемелер бойынша қайтарымды негізде жүзеге асырылады.

Шамамен 50 млрд теңге квазимемлекеттік компанияларды қаржыландыру шеңберінде инвестицияланды - Ғ. Пірматов

Квазимемлекеттік сектордың субъектілерін негізделген қаржыландыруға 10-15 жыл орналастыру мерзімімен 400 млрд. теңге жұмсау жоспарланып отыр, - деп хабарлады бүгін ҚР ҰБ Төрағасының орынбасары Ғалымжан Пірматов.

Өз сөзінде ол маңызды бағыттардың ішінде энергия тапшылығын төмендету үшін «KEGOC» АҚ-тың «Солтүстік-Шығыс-Оңтүстік» жобасының іске асырылуын жеделдету, агроөнеркәсіптік кешеннің басым жобаларын қаржыландыру, бірінші кезекте ет пен сүт өндіру және қайта өңдеу, ауылдық елді мекендерде кең ауқымды Интернет желісіне қолжетімділікті қамтамасыз етуді атап өтті.

«Бүгінгі күні аталған бағыт бойынша 50 млрд. теңге инвестицияланды. Қалған сома эмитенттердің дайын болуына қарай 2016 жыл ішінде инвестицияланатын болады», - деді Ғ.Пірматов.

Еске сала кетсек, Мемлекет басшысының 2016 жылғы 10 ақпанда Қазақстан Республикасы Үкіметінің кеңейтілген отырысында берген тапсырмаларының аясында

БЖЗҚ-ның зейнетақы активтері 2016 жылы бірқатар бағыттар бойынша инвестицияланатын болады, оның ішінде 600 млрд. теңгені екінші деңгейдегі банктерді және квазимемлекеттік сектор субъектілерін негізделген қаржыландыру арқылы шағын және орта бизнесті қолдауға және экономиканың аса маңызды секторларын ынталандыруға жұмсау жоспарланып отыр.

БЖЗҚ-ның зейнетақы активтерін инвестициялау эмитенттердің кредиттік рейтингі және басқа экономикалық факторларды ескере отырып, нарықтық мөлшерлемелер бойынша қайтарымды негізде жүзеге асырылуда.